

Samopal vz. 40 (něm.) ráže 9 mm.

Samopal vz. 40 jest krátká automatická zbraň pro boj zblízka zvláště v osadách a městech, u níž je využito tlaku plynu, působícího na dno nábojnice. Po výstřelu dochází k samočinnému vyhození prázdné nábojnice a k znovu nabití nového náboje. Hlaveň u samopalu je pevná.

Hlavní součástky jsou: Hlaveň, mířidla, pouzdro závěru, závěr, pouzdro se spušťadlem a rukojetí, ramenní opěra, zásobník.

1. **Hlaveň:** Hlaveň je vyrobena z oceli, po celé délce provrtána, její ráže je 9 mm. Uvnitř vývrtu je šest polí a šest rýh, které tvoří pravotočitý závit. V hlavni dochází ke spalování prachové náplně, dává střele směr pomocí pravotočitých polí a rýh. Na přední části hlavně jest nástavek, na kterém je připevněna muška, chránítka mušky, zajištěné kolíčkem. Vpředu jest závit, na který se našroubuje matice chránítka ústí. Na spodní části nástavku jest vybrání, ve kterém jest připevněna páka, zajišťující otáčivý pohyb nástavku. Zadní část hlavně jest zesílena a pevně spojena závitem s pouzdem závěru a rozšířena v nábojovou komoru, na jejíž pravé zadní stěně jest vybrání pro vytahovač a na spodní straně šikmé zkosení pro snazší vstup náboje do nábojové komory.

2. **Mířidla:** Mířidla pozůstávají z mušky a hledí, které jest dvojité. Přední část hledí je na vzdálenost 100 m a druhá, která jest přestavitelná, na vzdálenost 200 m.

3. **Pouzdro závěru:** Pouzdro závěru jest válcovitého tvaru, na jeho levé straně jest podélný zářez se 2 příčnými vybráními. Na spodní straně asi uprostřed jsou dvě podélná okénka, zadní slouží pro spoušťovou páku a přední pro uzavírací kolík. Na přední části pouzdra jest nasunut nástavek, který tvoří lůžko pro zásobník. S hora pouzdra jest výřez, který slouží pro vyhazování prázdných nábojnic. Na levé straně jest uložen přídržovač zásobníku, který pozůstává ze stiskátka, péra stiskátka a kolíčku. Pouzdro závěru jest uvnitř hladké a pod výhozným okénkem je uložen vyhazovač. V zadní třetině pouzdra na povrchu jest rybinovitě zasunuto hledí.

4. **Závěr:** Závěr jest uložen uvnitř pouzdra, zavádí náboj do nábojové komory a způsobuje vznícení a zapálení prachové náplně. Vytahuje a vyhazuje nábojnice. Pozůstává z těchto následujících součástek: tělo závěru se závěrovou klikou, vytahovač se zpružinou, úderník se zpruhou a třemi vodícími trubicemi.

Na přední části trubice jest kolíčkem zajištěn úderník a uvnitř vodících trubic je předsuvná zpruha.

5. Pouzdro se spouštěm a rukojetí: Uzavírá v jeden celek pouzdro závěru s hlavní. Jest válcovitého tvaru, v horní části seříznuto a uvnitř pak je uloženo spoušťové zařízení, které pozůstává ze spouště, spoušťové páky, zpruhy ke spoušti a 2 kolíčků. Zadní část pouzdra vybíhá v rukojeť, na které je šroubem připevněna bakelitová pažbička. V zadní zesílené části se nacházejí 2 otvory, z nichž kruhovitý jest pro tlačítko sklopné rukojeti a druhý slouží pro nosný řemen. Zadní válcovitá část spojuje pomocí 3 výstupků uvnitř pouzdro závěru. Po stranách pouzdra jest přišroubováno 2 šrouby bakelitové pouzdro. Na spodní straně pouzdra před lučikem jest uzavírací pojistka pružena pružinkou a zajištěna kolíčkem.

6. Ramenní opěra: Ramenní opěra slouží k opření samopalu při střelbě o rameno střelce a jest sklopná, která se nechá sklopit pomocí stiskátka ramenní opěry.

7. Zásobník: Zásobník jest hranolovitého tvaru a pojme 32 nábojů. Jeho hlavní součástky jsou: pouzdro zásobníku, podavač, zpruha podavače a přídržovač se dnem podavače.

Činnost a použití samopalu vz. 40. Samopal uchopíme pravou rukou v zadní polovině tak, že ústí samopalu směřuje vždy k zemi, levou rukou uchopíme naplněný zásobník se 32 náboji a držíme jej tak, aby hroty střel směřovaly kupředu. Zásobník zasuneme do pouzdra samopalu, až ozub stiskátka zaklapne za výřez na zásobníku.

Palcem pravé ruky zmačkneme stiskátko vidlice ramenní opěry a levou rukou otáčíme vidlici ramenní opěry nazad, až zaklapne za ozub stiskátka. Potom otáčíme ramenní opěru do kolmé polohy.

Levou rukou uchopíme za napínací kliku a vysuneme pojistku napínací kliky, která jest v zářezu pouzdra a nyní táhneme celý závěr dozadu až na doraz, kdy ozub spouště zachytí za ozub spoušťové páky a nedovolí závěru samočinné navrácení se zpět dopředu. Tímto způsobem jest samopal připraven k výstřelu. Není-li dán povel k výstřelu, zasuneme napínací kliku do druhého vybrání na pouzdra a tím jest zbraň zajištěna. Při povelu k palbě vysuneme napínací kliku s druhého vybrání a ozub spouště zachytí za ozub spoušťové páky. Ramenní opěru opřeme do pravého ramene a pravou rukou uchopíme pevně pažbičku, levou rukou držíme asi

v polovině zásobník. Stahováním spouště na zad a tlakem před-suvné zpruhy je hnán celý závěr kupředu. Uderník udeří na zápalku a nastává automatická střelba tak dlouho, pokud je spoušť stažena ukazováčkem dozadu. Pro jednotlivé rány se musí spoušť rychle uvolňovat, čímž se docílí jednotlivé rány.

Rozebrání a skládání samopalu vz. 40. Chceme-li zbraň rozebrati, děje se to následujícím způsobem: Palcem pravé ruky smačkneme stiskátko přidržovače zásobníku a levou rukou vysuneme prázdný zásobník z pouzdra. Vysuneme uzavírací pojistku před lučikem a otočením doprava zůstane pojistka vysunuta. Levou rukou uchopíme za výstupek pro zásobník a pravou rukou obejmeme pažbičku. Ukazováčkem pravé ruky stahujeme spoušť a levou rukou vysunujeme celé pouzdro i s hlavní kupředu. Tímto způsobem jest samopal rozebrán na dvě části. Nyní uchopíme za napínací kliku, vytáhneme celý závěr ven z pouzdra závěru. Další rozebrání zbraně není nutné.

Skládání samopalu děje se opačným způsobem.

Plnění zásobníku. Plnění zásobníku děje se ručně a to tak, že uchopíme zásobník levou rukou asi v horní třetině, zkosenou část kupředu a pravou rukou zasunujeme náboje jednotlivě do výřezu tak, že stlačujeme pero podavače dolů. Zásobník pojme 32 nábojů ráže 9 mm.

Technické údaje. Délka samopalu se sklopenou ramenní opěrou činí 62.6 cm. Délka samopalu s postavenou ramenní opěrou činí 85.6 cm. Váha samopalu 3.7 kg. Účinná palba do vzdálenosti asi 200 m.

Sbor národní bezpečnosti – Zemské velitelství v Praze
Jen pro školní účely SNB

Nauka o zbraních (str. 26-28)

1946

Vytiskla státní tiskárna v Praze